

معاونت آموزشی و پژوهشی
مدیریت امور پژوهشی

شیوه نامه اجرایی

جشنواره

پژوهشی های دانش آموزی

سما

مقدمه

تصورات و انتظارات امروزی در مورد آموزش و پرورش به نسبت گذشته، تغییر کرده است. در آموزش و پرورش جدید، به جای انتقال دانش به دانش آموزان، روش اندیشیدن و یادگیری در همه ی عمر مورد تأکید قرار می گیرد. به گفته ی ژان پیاژه: «هدف اساسی آموزش و پرورش به وجود آوردن افرادی است که بتوانند دست به کارهای تازه بزنند، نه این که فقط به تکرار آن چه که نسل های پیشین کرده اند بپردازند. غرض، ساختن افرادی است که خلاق و مخترع و کاشف باشند»^۱.

سازمان سما با این نگرش که: «دانشگاه برای آغاز پژوهش دیر است و باید از مدارس شروع کرد»^۲، توسعه ی تفکر پژوهشی را به منظور تربیت دانش آموزانی خلاق و مبتکر، وجهه ی همت خود قرار داده است. در این مسیر، جشنواره ی پژوهش های دانش آموزی سما یکی از اقداماتی است که پیش بینی و به مرحله ی اجرا درآمده است. خوشبختانه این جشنواره از آغاز تا کنون علاوه بر رشد قابل توجه کمی و کیفی، مورد استقبال چشمگیر دانش آموزان قرار گرفته است.

اینک با بهره گیری از تجربه های سال های گذشته، تلاش می شود با اعمال تغییرات مناسب، جشنواره پژوهش های دانش آموزی در وضعیتی مطلوب تر برگزار شود. امید است با همکاری و همراهی سرپرستان مناطق، روسای مراکز آموزشی و فرهنگی سما، دبیرخانه های مناطق، مدیران مدارس، مسوولین اجرایی جشنواره در واحد و منطقه، دبیران و اساتید، و کلیه ی کارشناسان و عوامل مرتبط، موجبات شناسایی، جذب و پشتیبانی از دانش آموزان پژوهشگر فراهم آید.

۱. کتاب روان شناسی هوش، تألیف ژان پیاژه، ترجمه ایرج پورباقر

۲. بیان مهندس سید مهدی میرشمسی، رییس سازمان سما

➤ تعاریف

جشنواره: جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما که در رشته های تعیین شده و در سه مرحله ی واحد، منطقه و کشوری برگزار می شود.

دانش آموز: منظور دانش آموزان دوره های راهنمایی و متوسطه مدارس سما سراسر کشور می باشد.

گروه: تعیین کننده ی ترکیب کلی شرکت کنندگان می باشد. جشنواره در دو گروه دانش آموزان دوره ی راهنمایی و دبیرستان برگزار می شود.

رشته: تعیین کننده ی حوزه های تخصصی جشنواره است. در هر گروه چند رشته مشخص تعریف می شود.

طرح پژوهشی: فعالیتی علمی در زمینه ی رشته های مورد نظر که طبق روش ها و اصول پژوهش تنظیم و در قالب گزارشی مشتمل بر متن مکتوب، ابزارها و تجهیزات و سایر امکانات نرم افزاری و سخت افزاری ارائه می شود.

➤ اهداف

۱. توسعه و بسط تفکر پژوهشی در مدارس سما
۲. ایجاد و تقویت انگیزه برای فعالیت های پژوهشی در مدارس سما
۳. شناسایی دانش آموزان مستعد، خلاق و نخبه و حمایت از آنان
۴. معرفی امکانات و توانمندی های مدارس سما در کل کشور
۵. ایجاد زمینه های مناسب برای حضور دانش آموزان سما در مسابقه ها و المپیادهای علمی
۶. شناسایی مدیران، دبیران، مربیان، اساتید و سایر عوامل آموزشی فعال در امور پژوهشی
۷. بسترسازی برای سایر فعالیت ها و اقدامات لازم جهت توسعه ی تفکر پژوهشی
۸. دستیابی به ایده های نوین در زمینه ی پژوهش مدرسه ای

➤ ستادهای اجرایی جشنواره

• ستاد اجرایی واحد

ستاد اجرایی جشنواره در مرحله ی واحد، شورای پژوهشی واحد است. رییس مرکز آموزشی و فرهنگی سمای واحد، دبیر جشنواره محسوب می شود.

• شرح وظایف ستاد اجرایی واحد

۱. برنامه ریزی تشکیل دوره ها و کارگاه های آموزشی روش پژوهش برای کلیه ی دانش آموزان و معلمان
۲. برگزاری کلاس های آموزشی و توجیهی برای آماده سازی دانش آموزان جهت شرکت در جشنواره
۳. حمایت علمی و مالی از طرح های دانش آموزان در صورت ضرورت
۴. تشکیل گروه داوری برای ارزیابی طرح های پژوهشی دانش آموزان
۵. نظارت بر تکمیل فرم ها و مدارک مربوط به دانش آموزان جهت حضور در مرحله ی منطقه ای
- یادآوری : در هر واحد این وظیفه برعهده ی مسوول اجرایی جشنواره در واحد و یا یکی از اعضای شورا یا فرد مشخصی می باشد.
۶. تعیین فرد مشخصی به عنوان مسوول اجرایی جشنواره در واحد برای ارتباط با ستاد اجرایی منطقه و پیگیری مستمر امور
۷. معرفی طرح های پژوهشی منتخب واحد به ستاد اجرایی منطقه طبق تقویم اجرایی
۸. صدور لوح سپاس و تشویق دانش آموزان شرکت کننده در مرحله ی واحد

• شرح وظایف مسوول اجرایی جشنواره در واحد

۱. پیگیری تشکیل دوره ها و کارگاه های آموزشی روش پژوهش برای دانش آموزان و معلمان در واحد
 ۲. اطلاع رسانی به مدارس واحد از زمان و چگونگی شرکت در جشنواره منطقه ای
 ۳. شناسایی اساتید متخصص در زمینه رشته های جشنواره و معرفی آنان به دانش آموزان
 ۴. دریافت و بررسی طرح های منتخب واحد و اعلام نواقص و موارد اصلاحی
 ۵. معرفی طرح های برگزیده واحد به ستاد اجرایی منطقه ای طبق تقویم اجرایی جشنواره
 ۶. پیگیری صدور لوح سپاس و تشویق دانش آموزان شرکت کننده در مرحله ی واحد
 ۷. پیگیری امور مربوط به نحوه ی حضور دانش آموزان و همراهان در مرحله ی منطقه ای
 ۸. حضور در مرحله ی منطقه ای جشنواره به عنوان سرپرست تیم اعزامی واحد
 ۹. توجیه دانش آموزان و همراهان از چگونگی برگزاری و روند داوری مرحله ی منطقه ای جشنواره
 ۱۰. اجرای مصوبات ستاد اجرایی واحد
- یادآوری : پرداخت اضافه کار برای مسوول اجرایی جشنواره در واحد تا سقف ۲۰ ساعت در ماه (حداکثر ۵ ماه) از محل اعتبارات بودجه پژوهشی واحد بلامانع است.

• ستاد اجرایی منطقه

ستاد اجرایی جشنواره در مرحله ی منطقه ای، شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه است. دبیر منطقه، دبیر جشنواره محسوب می شود.

• شرح وظایف ستاد اجرایی منطقه

۱. اطلاع رسانی به واحدها برای شرکت در جشنواره منطقه ای و جلب مشارکت همه ی واحدهای تابعه
 ۲. نظارت بر برنامه های آموزشی واحدها در مورد برگزاری دوره ها و کارگاه های روش پژوهش
 ۳. اجرای برنامه های آموزشی مربوط به پژوهش در سطح منطقه در صورت ضرورت
 ۴. تمهید مقدمات و برگزاری جشنواره ی منطقه ای به شکل مناسب و باشکوه
 ۵. تشکیل گروه داوری برای ارزیابی طرح های پژوهشی دانش آموزی در سطح منطقه
 ۶. تعیین فرد مشخصی به عنوان مسوول اجرایی جشنواره در منطقه برای ارتباط با ستاد اجرایی کشوری و پیگیری مستمر امور
 ۷. معرفی طرح های پژوهشی منتخب منطقه به ستاد اجرایی کشوری طبق تقویم اجرایی
 ۸. حمایت علمی و مالی از طرح های دانش آموزان در صورت ضرورت
 ۹. پیگیری امور مربوط به نحوه ی حضور دانش آموزان در مرحله ی کشوری و انتخاب و اعزام همراهان و تعیین سرپرست تیم اعزامی
 ۱۰. صدور لوح سپاس و تشویق دانش آموزان شرکت کننده در مرحله ی منطقه ای
- یادآوری : شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه در انتخاب و معرفی طرح های پژوهشی منتخب به مرحله ی کشوری، ضمن جلب مشارکت همه ی واحدها، باید سهمیه ی منطقه را به شکل مناسبی بین واحدها توزیع نماید.

• شرح وظایف مسوول اجرایی جشنواره در منطقه

۱. پیگیری تشکیل دوره ها و کارگاه های آموزشی روش پژوهش برای دانش آموزان و معلمان در واحدها
 ۲. اطلاع رسانی به واحدها از زمان و چگونگی شرکت در جشنواره منطقه ای
 ۳. شناسایی اساتید متخصص در زمینه رشته های جشنواره و معرفی آنان به دانش آموزان
 ۴. دریافت و بررسی طرح های منتخب واحدها و اعلام نواقص و موارد اصلاحی
 ۵. پیگیری برگزاری جشنواره منطقه ای طبق تقویم اجرایی جشنواره
 ۶. نظارت بر داوری جشنواره منطقه ای
 ۷. ارسال موارد زیر به مدیریت امور پژوهشی پس از برگزاری جشنواره منطقه ای
- ۷-۱. گزارشی از برگزاری جشنواره منطقه ای

۷-۲. معرفی طرح های منتخب منطقه در قالب CD (با استفاده از نرم افزارهای Power point)

۷-۳. استخراج و تنظیم آمار شرکت کنندگان در جشنواره از مدرسه و واحد تا منطقه (طبق فرم شماره ۴)

۸. معرفی طرح های برگزیده منطقه به ستاد اجرایی کشوری طبق تقویم اجرایی جشنواره (طبق فرم شماره ۵)

۹. پیگیری صدور لوح سپاس و تشویق دانش آموزان شرکت کننده در جشنواره منطقه ای

۱۰. ارسال طرح های منتخب منطقه یک ماه قبل از برگزاری جشنواره کشوری به محل برگزاری

۱۱. پیگیری امور مربوط به نحوه ی حضور دانش آموزان و همراهان در مرحله ی کشوری

۱۲. حضور در مرحله ی کشوری جشنواره به عنوان سرپرست تیم اعزامی منطقه (در صورت امکان)

۱۳. توجیه دانش آموزان و همراهان از چگونگی برگزاری و روند داوری مرحله ی کشوری جشنواره

۱۴. اجرای مصوبات ستاد اجرایی منطقه

یادآوری : پرداخت اضافه کار برای مسوول اجرایی جشنواره در منطقه تا سقف ۲۵ ساعت در ماه (حداکثر ۵ ماه) از محل اعتبارات بودجه پژوهشی منطقه بلامانع است.

• ستاد اجرایی کشوری

ستاد اجرایی جشنواره در مرحله ی کشوری، مدیریت امور پژوهشی سازمان و دبیر جشنواره، مدیر امور پژوهشی سازمان است. این مدیریت می تواند امور اجرایی و علمی جشنواره را به یکی از دبیرخانه ها یا واحدهای سما تفویض نماید.

• شرح وظایف ستاد اجرایی کشوری

۱. تدوین شیوه نامه ی اجرایی جشنواره و اعلام ضوابط شرکت در مراحل مختلف
۲. تعیین رشته های جشنواره و همچنین تعیین سهمیه ی مناطق برای شرکت در مرحله ی کشوری
۳. برنامه ریزی برای برگزاری مرحله ی کشوری جشنواره و پیش بینی و تمهید مقدمات
۴. تعیین واحد میزبان و پیگیری هماهنگی های لازم برای زمان اجرای جشنواره سراسری
۵. نظارت بر انجام فعالیت های واحدها و مناطق
۶. تعیین فرآیند داوری و انتخاب هیأت داوران
۷. حمایت علمی و مالی از طرح های پژوهشی در صورت ضرورت
۸. بررسی طرح های منتخب مناطق و اعلام نواقص و موارد اصلاحی
۹. تعیین نوع و میزان هدایای عمومی برای شرکت کنندگان
۱۰. تعیین میزان و نحوه ی اعطای جوایز برگزیدگان

گروه ها و رشته ها

جشنواره پژوهش های دانش آموزی در دو گروه برگزار می شود :

الف . دانش آموزان دوره ی راهنمایی

ب . دانش آموزان دوره ی متوسطه

رشته های جشنواره برای هر گروه به ترتیب زیر است :

رشته های دوره ی (راهنمایی)

۱. علوم تجربی

۲. مطالعات اجتماعی

۳. معارف اسلامی

رشته های دوره ی متوسطه

۱. فیزیک و ریاضی

۲. شیمی

۳. زیست شناسی

۴. مطالعات فرهنگی، اجتماعی و اسلامی

۵. کامپیوتر (نرم افزار و سخت افزار)

امکان تغییر رشته در هر دوره از جشنواره وجود دارد و ستاد اجرایی کشوری جشنواره در هر سال تحصیلی در این مورد تصمیم خواهد گرفت. شایان ذکر است کلیه طرح هایی که به صورت اختراع و دست سازه می باشند؛ می بایست در جشنواره پروفیسور حسابی (مخترعان سما) حضور یابند.

➤ سهمیه بندی

با عنایت به تعداد و گستردگی مدارس سما و با عنایت به امکانات و محدودیت های میزبانی مرحله ی کشوری جشنواره، برای دانش آموزان هر منطقه سهمیه ای بر مبنای شاخص های زیر در نظر گرفته می شود :

الف) سهمیه ی ثابت (که برای همه ی مناطق مساوی و یکسان است)

ب) تعداد طرح های برگزیده و موفقیت های عمومی منطقه در جشنواره سال قبل

پ) جمعیت دانش آموزی دوره های راهنمایی و متوسطه منطقه

سهمیه ی ویژه : دانش آموزانی که طرح های پژوهشی آنان به مرحله ی کشوری جشنواره جوان خوارزمی راه یافته و همچنین دانش آموزانی که طرح های پژوهشی آنان در مسابقات و المپیادهای ملی و بین المللی حائز رتبه شده اند می توانند خارج از سهمیه بندی منطقه و به صورت ویژه در جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما شرکت کنند. حضور این دانش آموزان منوط به ارایه مدرک معتبر است و صدور مجوز شرکت آنان در جشنواره برعهده ی مدیریت امور پژوهشی است.

امکان تغییر سهمیه ی مناطق در هر دوره از جشنواره وجود دارد و میزان این سهمیه برای هر منطقه توسط ستاد اجرایی کشوری جشنواره در آغاز هر سال تحصیلی اعلام خواهد شد.

■ از سهمیه ی کل هر منطقه باید حداقل سه و حداکثر چهار طرح به گروه دانش آموزان راهنمایی اختصاص یابد.

▪ هر منطقه می تواند از سهمیه ی اختصاص یافته در هر رشته ای که مایل باشد استفاده کند. بر این اساس، امکان دارد منطقه ای در یک یا چند رشته، هیچ طرح پژوهشی را شرکت ندهد و از سهمیه ی خود در رشته هایی که قابلیت ها و توانمندی های بهتری دارد استفاده کند.

➤ **مراحل شرکت در جشنواره**

جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما در سه مرحله انجام می گیرد:

مرحله ی اول – مدرسه و واحد

جشنواره در مدارس راهنمایی و متوسطه طبق رشته های اعلام شده برگزار می شود. در صورتی که تعداد مدارس راهنمایی و متوسطه بیش از یک آموزشگاه باشند، طرح های منتخب هر مدرسه در سطح واحد ارزیابی و برای ارایه به مرحله ی بعدی معرفی می شوند. مناسب است از طرف شورای پژوهشی واحد، برای شرکت کنندگانی که به مرحله ی منطقه ای راه نیافته اند لوح سپاس صادر شود.

مرحله ی دوم – منطقه

شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه موظف است ضمن جلب مشارکت همه ی واحدهای تابعه، سهمیه ی مشخص و عادلانه برای هر واحد تعیین کند.

طرح های معرفی شده از واحدهای تابعه، طی برنامه ای مشخص و اعلام شده در منطقه ارایه و مورد ارزیابی و داوری قرار می گیرند. برگزاری جشنواره ی منطقه ای مورد تأکید است تا از این طریق، فرصتی برای عرضه ی قابلیت ها و توانمندی های علمی و پژوهشی دانش آموزان سمایی فراهم شود. ضمن معرفی طرح های منتخب منطقه ای به مرحله ی کشوری و تشویق دانش آموزان، مناسب است از طرف شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه برای شرکت کنندگانی که به مرحله ی بعدی راه نیافته اند لوح سپاس صادر شود.

مرحله ی سوم – کشوری

در این مرحله، طی برنامه ای سراسری کلیه ی منتخبین مناطق طبق سهمیه ی مقرر حضور یافته و دانش آموزان به ارایه ی طرح های خود می پردازند.

➤ مراحل اجرایی جشنواره

ردیف	مراحل	مسئول اجرا و پیگیری
۱	ابلاغ رشته های جشنواره و سهمیه بندی مناطق	مدیریت امور پژوهشی
۲	اعلام آمادگی و ثبت نام دانش آموزان متقاضی و علاقه مند	مدارس
۳	هدایت و ساماندهی برنامه های آموزشی و در صورت لزوم حمایت های اجرایی و مالی از طرح های پژوهشی دانش آموزان	ستاد اجرایی واحد
۴	تکمیل فرم ها و تنظیم مدارک لازم توسط دانش آموزان	ستاد اجرایی واحد
۵	ارزیابی طرح های پژوهشی ارایه شده در سطح واحد و انتخاب و معرفی طرح های برگزیده به دبیرخانه منطقه	ستاد اجرایی واحد
۶	بازبینی و در صورت لزوم اصلاح و تکمیل فرم ها و مدارک لازم	ستاد اجرایی منطقه
۷	تمهید برگزاری جشنواره پژوهش های دانش آموزی منطقه و اجرای برنامه	ستاد اجرایی منطقه
۸	ارسال فرم شماره ۴ به مدیریت امور پژوهشی	مسئول اجرایی جشنواره در منطقه
۹	معرفی طرح های برگزیده منطقه به ستاد اجرایی کشوری (طبق فرم شماره ۵)	مسئول اجرایی جشنواره در منطقه
۱۰	هماهنگی و اقدام درخصوص اصلاح نواقص و ارسال مدارک تکمیلی طبق اعلام و درخواست ستاد اجرایی کشوری	مسئول اجرایی جشنواره در منطقه
۱۱	پیگیری امور مربوط به نحوه ی حضور دانش آموزان و زمان و مکان برگزاری مرحله ی کشوری جشنواره و همچنین انتخاب و اعزام همراهان و تعیین سرپرست تیم اعزامی	ستاد اجرایی منطقه
۱۲	اعلام زمان و مکان برگزاری مرحله ی کشوری جشنواره	ستاد اجرایی کشوری
۱۳	دعوت از کلیه ی دانش آموزان معرفی شده توسط منطقه برای حضور در مرحله ی کشوری	ستاد اجرایی کشوری
۱۴	ارسال اصل طرح های منتخب منطقه یک ماه قبل از برگزاری جشنواره کشوری به محل برگزاری	مسئول اجرایی جشنواره در منطقه
۱۵	ارزیابی و داوری طرح های راه یافته به مرحله ی کشوری و معرفی طرح های برگزیده در هر رشته براساس ضوابط جشنواره	مدیریت امور پژوهشی

➤ نحوه ی شرکت دانش آموزان در مرحله ی کشوری جشنواره

هر یک از دانش آموزان شرکت کننده در جشنواره باید از همان مرحله ی واحد، فرم ها و مدارک زیر را آماده و تنظیم کنند. نظارت بر اجرای بهینه ی این موضوع برعهده ی ستاد اجرایی واحد و به طور مشخص پژوهش یار واحد است.

۱. فرم شماره یک (مشخصات طرح پژوهشی)

۲. فرم شماره دو (مشخصات طراح / طراحان پژوهش)

یادآوری : در صورتی که طرح پژوهشی توسط بیش از یک نفر ارائه شده باشد باید تک تک طراحان به صورت مجزا فرم شماره دو را تکمیل کنند.

۳. فرم شماره سه (معرفی پژوهش)

یادآوری : با عنایت به اهمیت این فرم در مراحل داوری و ارزیابی، به دانش آموزان توصیه شود که به سوال های آن با دقت و به صورت کامل پاسخ دهند.

۴. powerpoint طرح به صورت CD

یادآوری: برای تهیه اسلایدهای PowerPoint به موارد زیر توجه شود:

- تعداد اسلایدهای PowerPoint هر طرح حداکثر باید ۱۲ مورد باشد.
- علاوه بر اسلاید شماره ی ۱ و ۲ که مربوط به مشخصات طرح پژوهشی و پژوهشگران است، دانش آموزان می توانند برای تکمیل سایر اسلایدها، نکاتی را از فرم شماره ۳ (معرفی پژوهش) استخراج کرده و به شکل مناسبی که گویای ویژگی ها و نتایج پژوهش باشد در اسلایدها تنظیم نمایند.
- در صورت وجود نمودار و عکس در طرح باید نمونه هایی از آن ها در اسلایدها مورد استفاده قرار گیرند.
- در صورت وجود فیلمی به همراه طرح، باید خلاصه ای ۳ دقیقه ای از آن در PowerPoint تنظیم و گنجانده شود.
- انتظار دارد دانش آموزان را در مورد تهیه ی PowerPoint با استفاده از امکانات تخصصی مدارس و آموزشکده ها راهنمایی فرمایند.

۵. یک قطعه عکس ۴×۶ که باید به فرم شماره دو الصاق شود.

یادآوری : از ممه‌ور نمودن عکس خودداری شود و فقط عکس را با چسب مایع به محل پیش بینی شده در فرم شماره دو الصاق کنید.

۶. جمع بندی نتایج ارزیابی طرح ها (طبق فرم پیش بینی شده در آیین نامه ی داوری)

یادآوری های مهم برای ستادهای اجرایی

۱. ارسال نسخه ی اصلی طرح اعم از طرح های مکتوب ، CD متن و غیره لازم نیست و طراح یا طراحان در هنگام برگزاری جشنواره به همراه داشته باشند. به دانش آموزان توصیه شود دو نسخه از طرح خود را تهیه کنند تا در صورتی که نسخه ای از آن به مرحله ی منطقه ای جشنواره ارایه شد از نسخه ی دوم در مرحله ی کشوری استفاده نمایند.
- ستاد اجرایی کشوری جشنواره هیچ گونه مسوولیتی در مورد ارایه نسخه ی طرح دانش آموزان در جشنواره ی کشوری ندارد.
۲. شرایط شرکت دانش آموزان در مرحله کشوری، حضور دانش آموز، تکمیل فرم ها و مدارک و همراه داشتن اصل طرح می باشد.
۳. امکان تغییر رشته و گروه در مرحله ی کشوری جشنواره وجود ندارد.
۴. جدول زمان بندی و سهمیه ی تعیین شده باید به صورت کامل و دقیق رعایت شود. به طرح هایی که خارج از برنامه ی زمان بندی و سهمیه ی تعیین شده یا بدون فرم ها و مدارک اعلام شده و به صورت ناقص ارسال شوند ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۵. توصیه می شود هر طرح استاد راهنما داشته باشد تا مراحل آماده سازی طرح ها به شیوه ی صحیحی انجام گیرد. در انتخاب استاد راهنما، استفاده از اعضای هیأت علمی آموزشکده های فنی و حرفه ای سما نیز مدنظر قرار گیرد.

یادآوری های مهم برای دانش آموزان

۱. تکمیل فرم های ۱و۲و۳ به صورت کامل برای همه ی طرح ها الزامی است. در کارهای گروهی باید فرم ۲ به تعداد طراحان تنظیم شود.
۲. در تکمیل فرم ۳ دقت کامل به عمل آید. در کارهای گروهی، تکمیل یک نسخه از فرم ۳ کافی است.
۳. در کارهای گروهی، همه ی اعضا باید در اجرای طرح و فعالیت های علمی مشارکت فعال داشته باشند. کارهایی از قبیل تایپ، صفحه آرایی متن، صحافی، تهیه ی کتاب، گردآوری مطالب و مقاله ها، مساعدت در هزینه ها و امثال آن، مشارکت محسوب نمی شود.
۴. طرح های ارایه شده باید از زمینه های ابتکاری برخوردار بوده و منجر به ارایه ی یافته های جدید بشوند. طرح هایی که فقط حاصل گردآوری مطالب از کتاب های مختلف بوده و یافته ی جدید و خاصی نمی رسند از اعتبار علمی برخوردار نیستند و طرح پژوهشی محسوب نمی شوند.
۵. هر طرح پژوهشی باید دارای گزارش مکتوب باشد. در این گزارش باید اصول کلی گزارش نویسی پژوهش رعایت شوند و فرضیه ها، زمینه ها و سوابق پژوهش، نحوه ی گردآوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات و جمع بندی و نتیجه گیری باشد.

۶. طبق اصول علمی، باید اصل امانت داری در گزارش نویسی رعایت شود. به این ترتیب در هر بخش از گزارش پژوهش که کتاب یا مقاله ای مورد استفاده قرار می گیرد باید در همان قسمت به منبع اشاره شده و در پایان گزارش، همه ی منابع به صورت الفبایی (نام خانوادگی مولف کتاب یا مقاله) تنظیم شود.

۷. به منظور پیشگیری از مشکلات احتمالی، یک نسخه از طرح پژوهشی باید نزد طراح/طراحان موجود باشد. مسوولیت همراه داشتن طرح پژوهشی در مرحله ی کشوری جشنواره برعهده ی ارایه دهنده ی طرح است.

۸. از دانش آموزانی که به مرحله ی کشوری جشنواره راه می یابند انتظار دارد به اصول زیر در جشنواره توجه داشته باشند :

- با هم یاد بگیریم
- مشارکت فعال در همه فعالیت ها
- نظم و همکاری در اجرای برنامه ها
- احترام متقابل و پایبندی به ضوابط اخلاقی
- احترام به داوری و پذیرش نتایج آن

➤ نحوه ی اعزام دانش آموزان در مرحله ی کشوری

به منظور ساماندهی امر اعزام دانش آموزان به مرحله ی کشوری جشنواره لازم است نکات زیر مورد توجه قرار گیرد:

۱. با نظارت ستاد اجرایی منطقه ای و پیگیری مستقیم مسوول اجرایی جشنواره در منطقه باید ترکیب اعضای تیم اعزامی از منطقه اعم از دانش آموزان، سرپرست و همراهان مشخص و اقدامات لازم برای اعزام هماهنگ آنان به عمل آید. حتی الامکان بهتر است تیم منطقه در قالب یک گروه واحد اعزام شوند. با عنایت به اهداف، برنامه ها و هزینه های جشنواره ، ترتیبی اتخاذ شود که ضمن اطلاع رسانی مناسب، همه ی منتخبین منطقه ای به صورت قطعی و با آمادگی کامل در جشنواره سراسری حضور یابند.

۲. برای تیم اعزامی منطقه باید یک نفر به عنوان «سرپرست تیم» که به لحاظ اجرایی، کلیه ی مسوولیت ها و هماهنگی های مربوط به تیم برعهده ی وی خواهد بود معرفی شود. ترجیحاً مناسب است مسوول اجرایی جشنواره در منطقه این وظیفه را برعهده بگیرد.

۳. اطلاع رسانی مناسب برای دانش آموزان درخصوص موضوع جشنواره، نحوه ی حضور، شرایط برگزاری و غیره انجام شده و درخصوص مسایلی از قبیل رعایت شئونات اسلامی، فضای اردوگاهی، امور داوری و سایر موارد راهنمایی ها و توجیه های لازم به عمل آید.

۴. هماهنگی های لازم برای انتخاب وسیله ی مطمئن و دقت کامل درخصوص جزئیات این موضوع به عمل آید. حتی الامکان در مواردی که ممکن است قطار به عنوان وسیله ی مسافرت مورد استفاده قرار گیرد.

۵. هر منطقه می تواند حداقل به ازای هر ۶ نفر یک همراه اعزام نماید. بدیهی است که در انتخاب همراهان باید تفکیک جنسیتی دانش آموزان مدنظر قرار گیرد.

۶. اقدامات لازم برای اخذ مجوز کتبی از والدین دانش آموزان و سایر هماهنگی های دیگر انجام شود.
۷. دبیرخانه ی منطقه موظف است برای همه ی اعزام شوندگان و به مدت تمامی روزهایی که مربوط به جشنواره است از مبدأ تا مقصد و بالعکس، بیمه نامه ی مسافرت خریداری نماید. این امر الزامی است.
۸. رعایت شوونات اسلامی برای همه ی دانش آموزان دختر و پسر الزامی است. دانش آموزان دختر و پسر باید با پوشش مناسب و رعایت همه ی ضوابط اخلاقی و شرعی در جشنواره حضور یابند. از همراهان تیم های اعزامی انتظار می رود در این خصوص با حساسیت و تعهد عمل نموده و نظارت کافی اعمال نمایند.

• شرایط همراهان

سرپرست و همراهان تیم اعزامی نقش عمده ای در روند برگزاری و همه ی مراحل جشنواره دارند. به تجربه ثابت شده است به هر اندازه که همراهان تیم از تجربه و تعهد لازم برخوردار بوده اند تیم منطقه از نظر اجرایی، انضباطی و هماهنگی در سایر امور، عملکرد بهتری داشته است. لازم است در انتخاب همراهان تیم اعزامی ضوابط زیر مدنظر قرار گیرد:

۱. مسوولیت پذیری و احساس تعهد در قبال وظایف محوله
 ۲. درک ویژگی های سنی دانش آموزان
 ۳. توانایی علمی و تخصصی در رشته های مرتبط با حضور دانش آموزان
 ۴. آشنایی با چگونگی برگزاری و روند داوری جشنواره
- یادآوری: سرپرست تیم باید فردی کارآمد و دارای قدرت تصمیم گیری در شرایط خاص باشد.

• شرح وظایف همراهان

۱. همراهی دانش آموزان در کلیه ی مراحل جشنواره کشوری
 ۲. نظارت بر اعمال و رفتار دانش آموزان و ارائه راهنمایی های لازم
 ۳. راهنمایی و هدایت دانش آموزان درخصوص نحوه ی ارائه ی طرح پژوهشی
 ۴. توجیه دانش آموزان در مورد نکات مربوط به داوری
 ۵. توجیه دانش آموزان برای رعایت شوونات اسلامی و ضوابط اخلاقی و شرعی
- یادآوری: با عنایت به اهمیت وظایف همراهان و تاثیر آنان در روند برگزاری مناسب جشنواره پرداخت ۵ ساعت اضافه کار به ازای هر روز حضور در مرحله ی کشوری جشنواره برای هر یک از همراهان از محل اعتبارات بودجه پژوهشی منطقه بلامانع است.

هو العليم

مشتواره پژوهش های دانش آموزی سما

معاونت آموزشی و پژوهشی

فرم شماره ۱

مشخصات طرح پژوهشی

واحد :

منطقه :

عنوان طرح :

- رشته اصلی طرح : دوره (راهنمایی) : علوم تجربی ☐ مطالعات اجتماعی ☐ معارف اسلامی ☐
 دوره متوسطه : فیزیک و ریاضی ☐ شیمی ☐ زیست شناسی ☐
 کامپیوتر ☐ مطالعات فرهنگی، اجتماعی و اسلامی ☐

- مشخصات واحد آموزشی معرفی کننده طرح : راهنمایی ☐ متوسطه ☐
 استان : نام مدرسه : تلفن مدرسه : کد تلفن :
 نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه :
 نشانی واحد آموزشی :

هزینه های طرح و محل تأمین هزینه :

ضمائم طرح :

تاریخ شروع مطالعات اولیه طرح :

تاریخ شروع اجرای طرح :

تاریخ پایان اجرای طرح :

۱. تعداد صفحه گزارش طرح
 ۲. تعداد عدد نوار ویدئویی
 ۳. تعداد عدد دیسکت
 ۴. تعداد عدد CD
 ۵. تعداد قطعه عکس
 ۶. powerpoint طرح اسلاید

نام و امضا طراح / طراحان	طراح ۱	طراح ۲	طراح ۳
نام و نام خانوادگی			
درصد مشارکت			
نوع همکاری			
امضا			

معاونت آموزشی و پژوهشی

هو العلیم

مشتواره پژوهش های دانش آموزی سما

فرم شماره ۲
مشخصات طراح پژوهش

محل الصاق عکس	نام :	نام خانوادگی :	نام پدر :
	محل تولد :	تاریخ تولد :	شماره شناسنامه :
	نشانی منزل :	تلفن :	
پیش شماره :			

مشخصات تحصیلی

دوره : راهنمایی ☐ متوسطه ☐ شاخه : نظری ☐ فنی و حرفه ای ☐			
رشته :	پایه :	معدل سال قبل :	
محل تحصیل :	استان :	شهرستان :	منطقه :
نام واحد آموزشی :			

عنوان طرح :	درصد مشارکت :
نام و نام خانوادگی راهنمای پژوهش :	سمت در مدرسه :
سوابق علمی :	
اگر سابقه فعالیت علمی و پژوهشی یا ابتکار و اختراعی داشته اید، به اختصار شرح دهید .	
تاریخ تکمیل :	مشخصات فردی و تحصیلی دانش آموز فوق مورد تأیید است .
امضا طراح :	نام و نام خانوادگی رئیس واحد آموزشی :
مهر و امضا :	

- **یاد آوری :** برای طرح های پژوهشی که توسط گروه ارائه شده اند باید همه ی اعضای گروه به صورت جداگانه این فرم را تنظیم کنند .

دانش آموز عزیز؛

از این که به کار مهم و ارزنده ی پژوهش پرداخته اید به شما تبریک می گوئیم و تلاش شما را در این راه تقدیر و تحسین می کنیم.

هدف از پاسخ گویی به این پرسشنامه، جمع آوری اطلاعاتی است که به کمک آن ها راهنمایان پژوهشی مدرسه بتوانند شما را در زمینه کارهای پژوهشی راهنمایی و هدایت کنند. بنابراین هر قدر پاسخ های شما دقیق تر و کامل تر باشند شیوه ها و روش های راهنمایی هم مناسب تر و موثر تر خواهند بود. لطفاً سوال ها را همان گونه که در عمل با آن ها مواجه بوده اید دقیقاً پاسخ دهید.

پس از تکمیل پرسشنامه و ارائه ی آن به مدرسه، به زودی از طرف راهنمایان پژوهشی، رهنمودی درباره ی پاسخ های خود، دریافت خواهید کرد که شما را در جهت آشنایی بیشتر با زوایای پنهان پژوهش و ظرافت های خاص آن یاری خواهد کرد. تجارب و مهارت های گران بهایی که به تدریج از این طریق به دست خواهید آورد، در تمام مراحل تحصیل در مدرسه یا دانشگاه و حتی در زندگی روزمره، پشتوانه علمی خوبی برای شما خواهد بود. دانش آموز عزیز، حالا که مثل دانشمندان قدم در راه پژوهش گذاشته اید بیایید مثل دانشمندان هم عمل کنید. توفیق روزافزون شما را در انجام کارهای پژوهشی و کسب درجات عالی علمی آرزو مندیم. در صورتی که کار را به صورت گروهی انجام داده اید، فقط یک نفر این فرم را تکمیل کند. اسامی همکاران را در جای تعیین شده بنویسید.

مدیر امور پژوهشی سازمان سما

مشخصات پژوهش گر

- نام و نام خانوادگی :
- واحد :
- مدرسه :
- سابقه کارهای پژوهشی (عنوان پژوهش های انجام شده ذکر شود):
- کلاس :

• تاریخ شروع و پایان پژوهشی که به مدرسه ارائه داده اید:

• اسامی همکاران پژوهش :

• نام و نام خانوادگی راهنمای پژوهش :

تاریخ تکمیل فرم:

• چگونه به کار پژوهش علاقه مند شدید؟

• فکر اولیه ی انجام این پژوهش از کجا و چگونه شروع شد؟

• چگونه فکر خود را به صورت موضوع پژوهش بیان کردید؟

• عنوان پژوهش شما چیست؟

☐ خیر

• آیا در تبدیل فکر پژوهش با مشکلی رو به رو شدید ؟ بلی ☐

• اگر پاسخ مثبت است، برای حل مشکل خود چه اقدامی کردید؟

☐ مراجعه به معلم

☐ مراجعه به دوستان

☐ مراجعه به منابع

☐ مراجعه به سایر افراد

☐ مراجعه به والدین

• در رابطه با موضوع پژوهش به دنبال یافتن پاسخ به چه سوال یا سوال هایی بودید ؟

• درباره ی سوال هایی که به دنبال پاسخ آن ها بودید چه جواب های احتمالی به نظرتان رسیده بود؟

• در ضمن پژوهش با چه مشکلاتی برخورد کردید و چگونه این مشکلات را حل کردید؟

• برای پی بردن به درست بودن نظر خود، چه کارهایی انجام دادید و از چه ابزارهایی استفاده کردید؟

• درست بودن جواب به دست آمده را چگونه ثابت می کنید؟

• نتیجه ی پژوهش شما چیست؟ (پژوهش شما به چه سوال هایی پاسخ می دهد؟)

• آیا از فعالیت هایی که انجام داده اید خشنود هستید؟ چرا ؟

• از انجام دادن این پژوهش چه یاد گرفتید و چه تجربه ای کسب کردید؟

• آیا انجام دادن این پژوهش، فکر پژوهش دیگری را در ذهن شما ایجاد کرده است؟

• آیا به نظر شما برای حل مشکلات باید پژوهش کرد؟ چرا؟

• خلاصه و کاربرد طرح :

• شکل یا نمودار مربوط به طرح :

• طرح پژوهشی شما از چه ویژگی های علمی ، پژوهشی و فنی خاصی برخوردار است؟

• نام و نام خانوادگی راهنمای پژوهش :

امضا طراحان / طراح : ۱.

۲.

۳.

تاریخ تنظیم :

هو العليم

فرم شماره ۴ - الف

ميشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

گزارش عملکرد واحد

تعداد طرح های ميشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

رشته	گروه								
		علوم تجربی	معارف اسلامي	مطالعات اجتماعي	فيزيک و رياضي	شيمي	زيست شناسي	کامپيوتر (نرم افزار، سخت افزار)	مطالعات فرهنگي ، اجتماعي و اسلامي
راهنمايي	پسر								
	دختر								
متوسطه	پسر								
	دختر								
جمع	پسر								
	دختر								

نام و نام خانوادگی معاون واحد :

امضا و تاريخ :

نام و نام خانوادگی مسوول جشنواره در واحد :

امضا و تاريخ :

هو العليم

فرم شماره ۴ - ب

جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

گزارش عملکرد منطقه

تعداد طرح های جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

رشته	گروه							
	علوم تجربی	معارف اسلامی	مطالعات اجتماعی	فیزیک و ریاضی	شیمی	زیست شناسی	کامپیوتر (نرم افزار، سخت افزار)	مطالعات فرهنگی ، اجتماعی و اسلامی
راهنمایی	پسر							
	دختر							
متوسطه	پسر							
	دختر							
جمع	پسر							
	دختر							
جمع کل								

نام و نام خانوادگی دبیر جشنواره در منطقه :

امضا و تاریخ :

نام و نام خانوادگی مسوول جشنواره در منطقه :

امضا و تاریخ :

هو العليم

فرم شماره ۵

جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

معاونت آموزشی و پژوهشی

فرم معرفی اسامی دانش آموزان و طرح های پژوهشی برگزیده منطقه

به : ستاد اجرایی مرکزی جشنواره پژوهش های دانش آموزی سما

از : شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه

با انجام مراحل مقدماتی جشنواره در مدارس و واحدهای تابعه منطقه و پس از بررسی و تبادل نظر داوران در مورد طرح های پژوهشی راه یافته به مرحله ی منطقه ای ، و در نهایت با جمع بندی امتیازها و نتایج حاصله ، اسامی دانش آموزان و طرح های پژوهشی برگزیده ی این منطقه (طبق سهمیه ی مقرر) به شرح زیر اعلام می شود :

ردیف	گروه (دوره تحصیلی)	رشته	عنوان طرح	اسامی طراح / طراحان	واحد
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					

* فرم های شماره ۱و ۲ و ۳ کلیه ی برگزیدگان ضمیمه می باشد .

اسامی و امضای اعضای ستاد اجرایی منطقه :

دبیر و رئیس شورای آموزشی، پژوهشی و فرهنگی منطقه